

ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΣ ΚΕΡΚΥΡΑΣ, ΠΑΞΩΝ & ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ ΝΗΣΩΝ

ΓΡΑΦΕΙΟ ΝΕΟΤΗΤΟΣ

«Ἴνα καί αὐτοί ὦσιν ἡγιασμένοι τῇ ἀληθείᾳ»

(Ιωάν. 17,19)

ΑΓΙΟΤΗΤΑ: Η ΟΔΟΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ

ΚΑΤΗΧΗΤΙΚΟ ΒΟΗΘΗΜΑ

ΙΕΡΑΠΟΣΤΟΛΙΚΟΥ ΕΤΟΥΣ 2012-2013

ΚΕΡΚΥΡΑ 2012

Δάσκαλος και πνευματικός δάσκαλος

Α. Ο Άγιος Δημήτριος

Ο άγιος Δημήτριος έζησε στα χρόνια που αυτοκράτορας των Ρωμαίων ήταν ο Γαλέριος Μαξιμιανός. Η οικογένειά του ήταν από τις καλύτερες στην επαρχία της Μακεδονίας και ο ίδιος ήταν ευγενικός, όμορφος και με πολλές αρετές. Γρήγορα ο Γαλέριος τον ξεχώρισε και τον διόρισε στρατηγό των ρωμαϊκών στρατευμάτων της Θεσσαλίας και ανθύπατο της επαρχίας της Ελλάδας. Ο άγιος ζούσε και κήρυττε τον Λόγο του Ευαγγελίου. Ο Χριστός ήταν η πιο μεγάλη του χαρά. Πολλοί ειδωλολάτρες πίστεψαν στον Χριστό ακούγοντας και βλέποντας τον Δημήτριο να ζει όπως ο Θεός αγαπάει να ζούνε όσοι Τον πιστεύουν και Τον κηρύττουν. Μετά από τη νίκη του ο Γαλέριος κατά των Σκυθών οργάνωσε στη Θεσσαλονίκη μια θριαμβευτική πομπή για να προσφέρει ευχαριστήριες θυσίες στα είδωλα. Κάποιοι ειδωλολάτρες που φθονούσαν τον άγιο είπαν στον αυτοκράτορα πως όχι μόνο πίστευε στον Χριστό αλλά και πως με το κήρυγμά του πολλοί γίνονταν χριστιανοί. Ο αυτοκράτορας εξοργισμένος διέταξε να τον φέρουν μπροστά του. Ο άγιος δε φοβήθηκε να ομολογήσει την πίστη του και ο αυτοκράτορας έδωσε εντολή να τον κλείσουν σ' ένα κελί γεμάτο ακαθαρσίες στα υπόγεια ενός λουτρού κοντά στο ανάκτορο. Μέσα στο κελί ένας σκορπιός πλησίασε για να τον δαγκώσει. Αμέσως ο άγιος έκανε το σημείο του σταυρού και ο σκορπιός εξαφανίστηκε. Σύμφωνα με το έθιμο ο αυτοκράτορας οργάνωσε στο αμφιθέατρο της Θεσσαλονίκης αθλοπαιδιές και αγώνες μονομάχων. Ένας νέος χριστιανός ο Νέστωρ ζήτησε την ευχή του αγίου για να αντιμετωπίσει έναν γίγαντα μονομάχο από την φυλή των Βανδάλων τον Λυαίο, για να δοξαστεί ο αληθινός Θεός. Ο άγιος τον σταύρωσε στο κεφάλι και την καρδιά. Ο Νέστωρ με τη βοήθεια του Θεού τραυμάτισε θανάσιμα τον γίγαντα στην καρδιά από την πρώτη στιγμή. Ο αυτοκράτορας οργίστηκε πολύ και διέταξε ν' αποκεφαλίσουν το Νέστορα. Επειδή νόμιζε πως ο άγιος είχε κάνει κάποιο μαγικό και γι' αυτό ο Νέστορας νίκησε έδωσε εντολή να λογχίσουν τον άγιο Δημήτριο μέσα στο κελί Του. Ο πιστός υπηρέτης του Λούπος πήρε τον αιμοτοβαμμένο χιτώνα του και το βασιλικό δαχτυλίδι του και οι άλλοι χριστιανοί ενταφίασαν το άγιο λείψανό του. Πολλά θαύματα έκαναν τα προσωπικά αντικείμενα του αγίου. Ο Γαλέριος διέταξε να αποκεφαλίσουν τον Λούπο. Ο άγιος Δημήτριος που ονομάζεται Μυροβλήτης επειδή από την κρύπτη και το άγιο του λείψανο αναβλύζει μύρο, είναι πολιούχος και προστάτης της Θεσσαλονίκης. Την έσωσε πέντε φορές από πολιορκίες των Σλάβων και των Αβάρων και η απελευθέρωση της το 1912 από τους Τούρκους θεωρείται δικό του θαύμα.

Β. Ερμηνευτικά σχόλια

Ο άγιος ζούσε και κήρυττε τον Λόγο του Ευαγγελίου: Λόγος και βίωμα, δηλαδή υπήρχε συνέπεια λόγων και πράξεων. Δεν γίνεται ως χριστιανοί άλλα να λέμε και άλλα να κάνουμε. Δεν γίνεται να λέμε πως αγαπάμε την αλήθεια που είναι ο Χριστός και από την άλλη στην πρώτη δυσκολία να λέμε ψέματα. Δεν

γίνεται να είμαστε χριστιανοί και να ντρεπόμαστε να κάνουμε τον σταυρό μας περνώντας από μία εκκλησία ή να κρύβουμε από τους φίλους μας πως πάμε την Κυριακή στην εκκλησία. Στη ζωή μας υποστηρίζουμε αυτό που είμαστε. Όταν η ύπαρξη διχάζεται και δεν είναι σίγουρη τι θέλει, τότε είναι η στιγμή που με ανδρεία καλούμαστε να αποφασίσουμε και να υποστηρίξουμε το πιστεύω μας.

Ο άγιος δε φοβήθηκε να ομολογήσει την πίστη του: Στη ζωή μας πολλές φορές θα έρθουμε αντιμέτωποι με τα όρια που μας θέτουν οι άλλοι. Όμως κι εμείς έχουμε χρέος να θέτουμε όρια ως ελεύθεροι άνθρωποι. Ο Ρωμαίος αυτοκράτορας είχε διατάξει να λατρεύεται ως θεός και να θυσιάζουν όλοι οι υπήκοοί του σ' αυτόν και στους θεούς του. Οι χριστιανοί δεν ήθελαν διότι τιμούσαν το Θεό τους ως τον μοναδικό Θεό και δεν προσκυνούσαν είδωλα. Η ελευθερία φέρει την ευθύνη να θέσεις όρια, ακόμα κι αν κάποιος άλλος έχει την εξουσία στα χέρια του και αυτό κοστίζει. Αξίζει να ζούμε στην ελευθερία του Θεού και όχι με φόβο και πάθος.

Ο άγιος έκανε το σημείο του σταυρού : Με το σημείο του σταυρού ο άγιος έκανε θαύματα. Ο σταυρός παίρνει δύναμη από την πίστη μας στο Θεό, στη σταυρική θυσία και Ανάσταση του Χριστού. Με τον σταυρό φρίττουν οι δαίμονες. Όταν κάνουμε τον σταυρό μας σφραγίζομαστε με αυτόν στο όνομα του Θεού. Αυτό το σύμβολο της πιο εξευτελιστικής θανατικής ποινής έγινε όπλο για τον Χριστιανό, ασπίδα προστασίας. Καλείς κάνοντας το σημείο του σταυρού τον Χριστό που είναι η Αγάπη, σ' αυτή την Αγάπη πιστεύεις όχι μόνο στην Δύναμη Του. Αυτή η Κλήση δε λειτουργεί μαγικά. Υπάρχει η σχέση με το Θεό. Σε κάθε χριστιανό έχει δοθεί η προστασία Του, διότι το θαύμα το κάνει ο Θεός, όταν ο χριστιανός θέτει τον εαυτό του στην Αγάπη Του χωρίς αμφιβολία.

Ο Νέστωρ ζήτησε την ευχή του αγίου: Ο Νέστωρ κατέφυγε στον άγιο Δημήτριο να τον ευλογήσει για να αγωνιστεί. Η ζωή είναι ένα στάδιο με πολλούς αγώνες. Η πίστη μας κάνει αγωνιστές αλλά χρειαζόμαστε και τον προπονητή μας και δεν υπάρχει Γέροντας ή άγιος ή χριστιανός χωρίς "προπονητή" πνευματικό. Ο πιο δύσκολος αγώνας είναι εκεί που δεν χωράει μόνον η όραση η γνωστή αλλά συμβαίνει αυτό που δεν χωράει ο νους και η φυσική τάξη ανατρέπεται. Ο πνευματικός μας βοηθάει να διακρίνουμε όχι μόνο το καλό από το κακό όχι μόνον μας στηρίζει στον αγώνα μας αλλά προσεύχεται, μας βοηθά να διακρίνουμε στο καλό ποιο μας ωφελεί. Είναι η αγάπη όπως την βλέπουμε εμείς η αρεστή στο Θεό;

Ο Νέστωρ αναζήτησε τον Άγιο: Αναζητούμε στη ζωή μας δασκάλους; Ή τους έχουμε έτοιμους; Ποιος θεωρείται δάσκαλος στη ζωή μας; Σίγουρα έχουμε κάποιους διορισμένους από το κράτος όσον αφορά την βασική μας εκπαίδευση. Δάσκαλοι όμως με την παιδαγωγική σημασία είναι και οι γονείς μας. Σήμερα λάθος βέβαια δάσκαλος γίνεται η τηλεόραση, το Ίντερνετ, τα «αστέρια» του θεάματος, η ανηθικότητα και όμως δάσκαλος ουσιαστικός είναι όποιος μας δίνει εφόδια, όραμα και αγάπη για την ζωή, όποιος μας οδηγεί στο Θεό.

Γ. Προβληματισμοί από τη ζωή του Αγίου

Σήμερα, βέβαια, δεν μᾶς ζητοῦν νὰ μαρτυρήσουμε γιὰ τὴν πίστη μας, οὔτε νὰ τιμωρηθοῦμε καὶ νὰ παιδευτοῦμε γιὰ τ' ὄνομα τοῦ Χριστοῦ. Ὡς, τιμὴ τῶν Ἀγίων εἶναι καὶ ὅταν ζεῖ κανεὶς ὅπως θέλει ὁ Θεὸς καὶ οἱ Ἅγιοι. «Τὸν δὲ καιρὸν ἐτοῦτον, λέγει ἕνας παλαιὸς συγγραφέας τῆς Ἐκκλησίας μας, ἐπειδὴ κανεὶς δὲν εἶναι νὰ μᾶς βιάζῃ εἰς τὴν πίστιν μας, μηδὲ ἀνάγκην ἔχομεν νὰ μαρτυρήσωμεν, τόσο μόνον θέλει ὁ Θεὸς ἀπὸ ἡμᾶς, ὅτι καθὼς εἶναι ἡ χριστιανικὴ τάξις, ἔτσι νὰ περιπατοῦμεν καθὼς ἠρέσκει τὸν Χριστόν, ἔτσι νὰ περνοῦμεν ὅχι μὲ πολυποσῖαις καὶ πολυφαγίαις, ὅχι μὲ χοροὺς καὶ παιγνίδια, ὅχι μὲ συκοφαντίαις καὶ καταδοσίαις, ὅχι μὲ πορνείαις καὶ ἄσωτείαις, ὅχι μὲ φόνους καὶ μοιχείαις καὶ ἔχθραις, καὶ μὲ ἄλλα δαιμονικὰ ἔργα ἀλλὰ μὲ σωφροσύνην καὶ παρθενίαν, μὲ ἀγάπην καὶ ὁμόνοιαν, μὲ νηστείαν καὶ ἐγκράτειαν, καὶ μὲ ὅσα χαίρεται ὁ Θεὸς καὶ οἱ Ἅγιοι... Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο λατρεύεται ὁ Θεός, τιμοῦνται οἱ Ἅγιοί του καὶ προάγονται πνευματικὰ τὰ τέκνα τῆς Ἐκκλησίας...». **Παντελὴ Πάσχου, «Ο Μεγαλομάρτυς Ἅγιος Δημήτριος» Πειραϊκὴ Ἐκκλησία τεύχ.208, Ἀθήνα 2009, σσ 6-7.**

Εκεῖνο ποὺ τοποθετεῖ τὸν ἄνθρωπο στὸ χῶρο τῆς ὕλης ἢ στὸν κόσμον τοῦ Θεοῦ δὲν εἶναι ἴσως τὸ νεκρὸ γράμμα τῆς πίστεως του, ποὺ πολλὰς φορές τὴ φέρνει στὰ μέτρα του, ἀλλὰ ὁ συγκλονισμὸς τῆς ὑπαρξέας του. Τί εἶναι ἐκεῖνο ποὺ τὸν συγκινεῖ; Ποιὲς εἶναι τῆς καρδιᾶς του οἱ ἐπιθυμίαι; Ποιὸς εἶναι τῆς ζωῆς του ὁ σκοπός; Μήπως τὸ «φάγωμεν καὶ πίωμεν, αὔριον γὰρ ἀποθνήσκομεν»; ... Καὶ εἶναι εὐτύχημα γιὰ τὸν πιστὸ ποὺ ἡ Ἐκκλησία συχνὰ τοῦ δίνει τὴν εὐκαιρία νὰ στέκεται μὲ στοχαστικὴ διάθεση ἀπέναντι στὸν ἑαυτό του..... Θεὸς του ἔγινε ὁ πλοῦτος, τὰ ὑλικά ἀγαθὰ του. Αὐτὰ ἐξουσιάζουν τὴν καρδιά του. Προσηλώθηκε σ' αὐτὰ μὲ πάθος. ... Ἀκόμα ἀδυνατεῖ νὰ τὰ δεῖ καὶ σὰν δῶρα τοῦ Θεοῦ. Ὡς ἐκεῖνος ἔδωκε τίς εὐνοϊκὰς συνθήκας. Πιστεύει στὸν ἑαυτό του, στὶς ἰκανότητές του καὶ στὴν καταποσίωσή του. **Δὲν πιστεύει στὸν Θεό. Δὲν αἰσθάνεται τὴν παρουσία Του. Δὲν ζητᾷ τὴ βοήθειά Του. ...** Δὲν αἰχμαλωτίζεται στὴν ὕλη ἢ καρδιά μας; Δὲν λησμονοῦμε τὰ καθήκοντά μας πρὸς τὸν Κύριο; **Δὲν θολώνει ἡ σκέψις μας ἀπὸ οἱ κωνομικοὺς ὑπολογισμοὺς καὶ τὰ σχέδια ποὺ συνεχῶς καταστρώνουμε, ἔτσι ὥστε στὸ νοῦ καὶ στὴν**

καρδιά μας νὰ μὴ μένει χῦφος γιὰ Κεῖνον; Δὲν ξεχνᾶμε τὰ «εὐχαριστῶ καὶ τὸ «Δόξα σοι, Κύριε», τὴν ἔκφραση δηλαδὴ τῆς εὐγνωμοσύνης μας γιὰ τὰ ὅσα μὲ τόση ἀγάπη καὶ ὀπλοχεριὰ μᾶς χαρίζει;» Κατερίνας Τσακίρη «Στὸ χῦφο τῆς ὕλης ἢ στὸν κόσμο τοῦ Θεοῦ;» 6,8, 209, 2009

« Ο ευλαβής και πιστός πρέπει να έχει τόσο σταθερή πίστη στις υποσχέσεις του Θεού, ώστε και αν τα γινόμενα φαίνονται ότι είναι αντίθετα στις υποσχέσεις του, ούτε τότε να ταρασσεται και να απελπίζεται για το τελικό αποτέλεσμα. « Εισήλθε όμως η πίστη και διεσκόρπισε ὅλο το σκοτάδι ἀπὸ τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ποὺ το δέχτηκε. Κι ὅπως ἓνα πλοῖο, ποὺ κλυδωνίζεται ἀπὸ τὴν ἐφοδο τῶν κυμάτων πλημμυρίζει ἀπὸ τὴν θαλασσοταραχὴ, τὸ στηρίζει ἀπὸ παντοῦ ἡ ἀγκυρά ποὺ θὰ ρίξει καὶ τὸ ριζώνει στὸ μέσον τοῦ πελάγους ἔτσι καὶ τὸν δικό μας νοῦ, ὅταν τὸν κλυδωνίζουν οἱ εἰδωλολατρικοὶ λογισμοί, μόλις ἔλθει ἡ πίστη τὸν σώζει ἀπὸ τὸ ναυάγιο πῶς σίγουρα καὶ ἀπὸ ἀγκυρά, καὶ προσορμίζει τὸ σκάφος σὲ ἥσυχον λιμάνι με τὴ φωτισμένη καὶ σταθερὴ συνείδηση. » Ἅγιος Ἰωάννης Χρυσόστομος Χρυσόστομικός Ἀμβων Α΄, Πίστις Ἐλπίς Ἀγάπη, σ.25,28.

«Εἶναι ἀποδεδειγμένο ὅτι ἡ τηλεόραση καθὼς καὶ ὁ Η/Υ, ἔχουν ἀρκετὲς ἐπιπτώσεις στὴν διαμόρφωση τοῦ χαρακτήρα ἀλλὰ καὶ τῶν ἱκανοτήτων τῶν παιδιῶν, σὲ προσχολικὴ καὶ σχολικὴ ἡλικία. Κοινωνικοὶ λόγοι ἀλλὰ καὶ πρακτικοὶ ἔχουν τοποθετήσει τὸν Η/Υ καὶ τὴν τηλεόραση στὴν οἰκογενειακὴ καθημερινότητα. Αὐτὴ ἡ πραγματικότητα κάνει ἐπιτακτικὴ τὴν ἐλεγχόμενη καὶ ἐπιλεκτικὴ γνωριμία τῶν παιδιῶν με τὰ μέσα αὐτά, με στόχο νὰ ἀποφευχθεῖ μιὰ ἀλόγιστη χρῆση τῆς τηλεόρασης ἢ τοῦ Η/Υ σαν μέσο πολὺωρης ἀπασχόλησης τῶν παιδιῶν. Οἱ γονεῖς καλοῦνται λοιπὸν ὄχι νὰ ἀπαγορεύουν καὶ νὰ ἀποκλείσουν με δραστικὰ μέτρα καὶ τιμωρίες, ἀλλὰ ἀντιθέτως νὰ συνεργαστοῦν καὶ νὰ πάρουν μέρος στὴν ἐνασχόληση τῶν παιδιῶν τοὺς με τὰ νέα μέσα, ἐκμεταλλευόμενοι αὐτὴ τὴν ευκαιρία γιὰ μάθηση καὶ ψυχαγωγία γιὰ ὅλη τὴν οἰκογένεια – φυσικὰ πάντα λαμβάνοντας ὑπόψη κριτήρια ποὺ ἰσχύουν γιὰ τὴν ἡλικία τοῦ παιδιοῦ τοὺς σὲ θέματα χρονικὰ καὶ θεματικά. Copyright 2009 [e-Νηπιαγωγεῖο](http://www.e-nhpiagwgeio.gr)

Τὸ **πλουραλιστικὸ** πνεῦμα τῆς ἐποχῆς μας ἔχει συντελέσει πολὺ στὸ νὰ ἀποκτήσουν μεγάλη δόξα καὶ πολὺ χρήμα τὰ ἀστέρια τοῦ ποδοσφαίρου ,τοῦ κινηματογράφου καὶ τοῦ τραγουδιοῦ .Αντίθετα οἱ ἄνθρωποι τοῦ πνεύματος μπαίνουν στὸ περιθώριο τῆς επικαιρότητας. Φυσικὸ, λοιπὸν εἶναι ἡ λάμψη τῶν πρώτων νὰ θαμπώνει τοὺς εφήβους ἐνῶ ἡ δευτέρη με τὴν ἀφάνειά τοὺς νὰ μὴν τοὺς συγκινεῖ ιδιαίτερα. Σήμερα οἱ πρωταγωνιστές στὸ χώρο τοῦ προγράμματος ἔχουν γίνῃ **φίρμες** δηλαδὴ εἶναι φτασμένοι στὴν κορυφὴ τῆς ἐπιτυχίας καὶ τῆς δόξας .Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ προκαλοῦν στοὺς σημερινούς εφήβους τὸ θαυμασμό καὶ τὴν τάση γιὰ μίμηση ,ποὺ πολὺ συχνὰ φτάνουν στὰ ὅρια τῆς υστερίας καὶ τοῦ παραληρήματος. Ἐνα ἀπὸ τὰ σπουδαιότερα αἷτια γιὰ αὐτὴ τοὺς τὴν ἀπήχηση εἶναι δίχως ἄλλο ἡ τυφλὴ **λατρεία τοῦ χρήματος** ποὺ ἐγίνε πραγματικὴ θρησκεία γιὰ τοὺς μεγάλους καὶ ποὺ πολὺ περισσότερο δὲν ἀφήσε ἀσυγκίνητους οὔτε καὶ τοὺς εφήβους. Ἐπειτα δὲν εἶναι μόνο τὸ χρήμα ποὺ ονειρεύονται οἱ νέοι σήμερα. Εἶναι καὶ τὸ **χειροκρότημα** ποὺ σὲ αὐτὴ τὴν περίπτωση ἀποτελεῖ ἓνα ἀπὸ τὰ κύρια μέσα ἀναγνώρισης. Αλλὰ καὶ ἡ μεγάλη **προβολή** αὐτῶν τῶν ἀστεριῶν δὲν ἐρχεται σὲ δευτέρη μοῖρα. Ακόμα οἱ σημερινοὶ νέοι πιστεύουν ὅτι μπορεῖ νὰ περιέλθουν εὐκόλῃ σὲ αὐτὴ τὴν κατάσταση. Ἡ ἀπατηλὴ λάμψη λοιπὸν καὶ ἡ μαγεία αὐτῶν τῶν εἰδώλων ὑπνωτίζει κυριολεκτικὰ τοὺς εφήβους σὲ σημεῖο ποὺ νὰ τοὺς κάνει νὰ βλέπουν τὶς διαφορὲς φίρμες ὡς **ινδάλματα** καὶ ὄχι ὡς χρυσὲς μετριοτήτες. Παράλληλα εἶναι ιδιαίτερα ἀνησυχητικὸ τὸ φαινόμενο ὅτι στὰ εἴδωλα τῶν νέων δὲν συγκαταλέγεται κανένας ἀπὸ τοὺς **πνευματικούς ἀνθρώπους**. Ἡ ἀφάνεια λοιπὸν αὐτῶν, ἡ δυσκολία τοῦ ἔργου τοὺς καὶ ἡ ὄχι καὶ τόσο ἀνθηρὴ οἰκονομικὴ τοὺς κατάσταση τοὺς κάνουν ἀδιάφορους μπροστὰ στὰ μάτια τῶν νέων καὶ ἀνάξιους προσοχῆς. Ὡστόσο ἀν ἐπιχειροῦσε κανεὶς μιὰ σύγκριση ἀνάμεσα στοὺς ἀνθρώπους τῆς ἐπιτυχίας καὶ τοὺς ἀνθρώπους τῆς ἀξίας δε θὰ ἐβρίσκε παρά μόνο διαφορὲς. Οἱ ἐφηβοὶ **ἐπομένως** θαυμάζουν καὶ μιμούνται αὐτὸ ποὺ τοὺς ἐντυπωσιάζει περισσότερο με τὴ λάμψη τοῦ ἐνῶ μένουν ἀδιάφοροι μπροστὰ στὴ βαθύτατη πνευματικὴ προσπάθεια. Ἴσως ὁμως νὰ μὴν φταίνε ἀπόλυτα οἱ ἴδιοι καὶ νὰ ἐμπλέκονται ἄλλοι. Ἀς ἀναρωτηθοῦμε λοιπὸν.....

ΠΡΟΤΥΠΑ ΝΕΩΝ<http://2lyk-syrou.kyk.sch.gr/problmatismoi/protypaon/protypa.htm>

Δ. Ο πνευματικός δάσκαλος στην πίστη μας

«Αν ανεβούμε σε ένα βουνό για πρώτη φορά, χρειάζεται να ακολουθήσουμε κάποιο γνωστό μονοπάτι, πρέπει επίσης να έχουμε μαζί μας, ως σύντροφο και οδηγό, κάποιον που να έχει ξανανεβεί και να γνωρίζει τον δρόμο. Ο ρόλος ακριβώς του «αββά» ή πνευματικού πατέρα, που οι Έλληνες αποκαλούν γέροντα και οι Ρώσοι στάρετς, είναι να γίνει σύντροφος και οδηγός. Τίτλος που και στις δύο γλώσσες σημαίνει «γέρος» ή «ηλικιωμένος».[...] Η μορφή του γέροντα, τόσο εξέχουσα στις πρώτες γενιές του αιγυπτιακού μοναχισμού, διατήρησε μέχρι σήμερα όλη τη σημασία της στον ορθόδοξο κόσμο. «Υπάρχει κάτι πολύ πιο σημαντικό απ' όλα τα βιβλία και τις ιδέες», γράφει ένας Ρώσος λαϊκός τον 19ο αιώνα, ο σλαυόφιλος Κιριέφσκι, «και είναι το παράδειγμα ενός ορθόδοξου στάρετς, που μπροστά του μπορείς να αποθέσεις όλους τους λογισμούς σου και από τον οποίο μπορείς να ακούσεις, όχι κάποια προσωπική γνώμη, μικρότερης ή μεγαλύτερης αξίας, αλλά την κρίση των αγίων Πατέρων. Δοξα τω Θεώ, τέτοιοι γέροντες δεν έχουν εξαφανιστεί ακόμη από τη Ρωσία μας». ... **Τι δίνει το δικαίωμα σε κάποιον να ενεργεί ως γέροντας; Πώς και από ποιον ορίζεται;** Η απάντηση είναι απλή. Ο πνευματικός πατέρας ή γέροντας είναι ουσιαστικά μια «χαρισματική» και προφητική μορφή, που ανέλαβε τούτο το λειτουργήμα με την άμεση επενέργεια του Αγίου Πνεύματος. Οι πνευματικοί πατέρες χειροτονούνται όχι από χέρι ανθρώπου, αλλά από το χέρι του Θεού. Είναι έκφραση της Εκκλησίας ως «γεγονότος», και όχι της Εκκλησίας ως καθιδρύματος. Ωστόσο, δεν υφίσταται διαχωριστική γραμμή ανάμεσα στο προφητικό και το καθιδρυματικό στοιχείο στη ζωή της Εκκλησίας, το καθένα αναπτύσσεται μέσα από το άλλο και συμπλέκεται μαζί του. ... Στην ορθόδοξη Παράδοση το δικαίωμα «του εξομολογείν» δεν παρέχεται αυτόματα κατά τη χειροτονία. Πριν αρχίσει να ενεργεί ως εξομολόγος, ο ιερέας χρειάζεται την εξουσιοδότηση του επισκόπου του, και εν πάση περιπτώσει, στην Ελληνική Εκκλησία, μόνο λίγοι ιερείς διαθέτουν αυτή την εξουσιοδότηση. Ωστόσο, αν και το μυστήριο της Εξομολόγησης είναι ασφαλώς η κατάλληλη ευκαιρία για πνευματική καθοδήγηση, όμως το λειτουργήμα του γέροντα δεν ταυτίζεται με εκείνο του εξομολόγου. Ο γέροντας δίνει τις συμβουλές του όχι μόνο κατά την Εξομολόγηση, αλλά σε πολλές άλλες περιπτώσεις. Επί πλέον, ενώ ο εξομολόγος πρέπει πάντοτε να είναι ιερέας, γέροντας μπορεί να είναι ένας απλός μοναχός, χωρίς να έχει λάβει την ιεροσύνη, ή ακόμη και λαϊκός, το λειτουργήμα του γέροντα μπορεί επίσης να το ασκήσει και μια μοναχή ή μια λαϊκή γυναίκα, διότι στην ορθόδοξη Παράδοση υπάρχουν πνευματικές μητέρες όπως και πνευματικοί πατέρες...» **Κάλιστου Ware ,Η Εντός ημών Βασιλεία,Μετάφραση Ιωσήφ Ροηλίδη,Εκδόσεις Ακρίτας**

«Όπως κανείς φροντίζει ο οικογενειακός γιατρός να βρίσκεται, όσο το δυνατόν, κοντά του, έτσι πρέπει να φροντίσει και ο πνευματικός να βρίσκεται κοντά του. Ένας γιατρός, όταν είναι κοντά στον άρρωστο, μπορεί να τον βοηθήσει καλύτερα από καθηγητές πανεπιστημίου – έστω και αν δεν έχει τόσο πείρα -, γιατί μπορεί να τον παρακολουθή συστηματικά και, αν χρειασθεί, θα τον στείλει στον ειδικό γιατρό. Μου έκανε εντύπωση το εξής, όταν ήμουν στο Σανατόριο: Πολλοί πλούσιοι που είχαν φυματίωση έμεναν στο σπίτι τους και πήγαιναν εκεί καθηγητές πανεπιστημίου, για να τους κάνουν θεραπεία. Αποδείχθηκε όμως ότι η θεραπεία δεν είχε κανένα αποτέλεσμα, γιατί δεν μπορούσαν να τους παρακολουθούν συστηματικά. Γι' αυτό αναγκάστηκαν να δημιουργήσουν στο Σανατόριο ξεχωριστά τμήματα, για να νοσηλεύονται εκεί, ώστε να παρακολουθούνται συστηματικά. Θέλω να πω ότι, όπως ο γιατρός από κοντά παρακολουθεί τον άρρωστο, όταν του δίνει κάποια θεραπεία, βλέπει αν τα φάρμακα που του έδωσε τον βοηθούν ή έχουν παρενέργειες κ.λπ., και ανάλογα αυξάνει ή ελαττώνει την δόση και, αν χρειασθεί, μπορεί ακόμη και να αλλάξει την θεραπεία, έτσι και ο πνευματικός πρέπει από κοντά να παρακολουθή την ψυχή, γιατί κατά καιρούς παρουσιάζει διάφορες αλλαγές και αντιδράσεις, τις οποίες από μακριά δεν μπορεί να παρακολουθήσει, για να τον βοηθήσει αποτελεσματικά. Μια φορά είχα πει σε μια ψυχή που είχε έναν πειρασμό: «Θα κάνης αυτό και θα δης ότι θα το ξεπεράσης». Πράγματι μ' άκουσε και το ξεπέρασε. Μετά από λίγο καιρό είχε έναν τελείως αντίθετο πειρασμό, τον αντιμετώπισε με τον ίδιο τρόπο και ταλαιπωρήθηκε! Μπορούσε η ευλογημένη να στείλει έναν άνθρωπο ή να γράψει ένα γράμμα, για να με ρωτήσει τι έπρεπε να κάνει, αφού αντιμετώπιζε άλλη δυσκολία. Θα της έδινα άλλο φάρμακο, δηλαδή άλλη συμβουλή. Δυσκολεύτηκε να με ρωτήσει, επειδή ήμουν μακριά. Γι' αυτό εγώ από μακριά δεν συνηθίζω να δίνω συμβουλές, αν δεν γνωρίζω καλά τον άνθρωπο και δεν έχω στενή επικοινωνία μαζί του.

Ε. Δάσκαλος και πνευματικός δάσκαλος

Συνήθως κρίνουμε τους δασκάλους και τους καθηγητές μας ανάλογα με την μεταδοτικότητα τους, τι ζητάνε από εμάς, τους βαθμούς που μας βάζουν, το πόσο καλά περνάμε μέσα στην τάξη. Πιο σπάνια τους κρίνουμε ανάλογα με το πόσο καλοί δάσκαλοι είναι, πόσα γωνρίζουν, πόσα μας μαθαίνουν, πόσο μας βοηθούν να έχουμε γνώση σφαιρική πάνω στο μάθημα, πόσο μας ενθαρρύνουν να σκεφτόμαστε. Όμως εδώ έρχεται ένα σημείο κλειδί: τελικά τι είναι αυτό που καταξιώνει έναν δάσκαλο; Πόσο εύκολο είναι να τον βρούμε, όταν στο σχολείο μας είμαστε μέλη μιας τάξης, με αποτέλεσμα να διαλέγουν εμάς για μαθητές μας και όχι να διαλέγουμε εμείς τους δασκάλους μας;

Η απάντηση έγκειται στο να δούμε τελικά το ρόλο του δασκάλου μέσα από την αγάπη που έχει για τον άνθρωπο. Και η αγάπη είναι αυτή που κάνει τον αληθινό δάσκαλο να λέει την αλήθεια. Μας είναι δύσκολο να αντέξουμε την αλήθεια στη ζωή μας. Συνήθως θέλουμε ό,τι μας ευχαριστεί και ό,τι μας κάνει να κοπιάζουμε λιγότερο. Όμως ας είμαστε ευγνώμονες στο Θεό για εκείνους τους δασκάλους που μας λένε την αλήθεια για τη ζωή και τον κόσμο, ίσως και μας βοηθούν να καθρεφτιστούμε πάνω στα λόγια τους και όχι να νοιαζόμαστε μόνο για την ευκολία μας.

Εκεί που μπορούμε να βρούμε και να επιλέξουμε δασκάλους είναι στο ζήτημα της πνευματικής μας μόρφωσης, που θα μας οδηγήσουν στο δρόμο της αγιότητας. Χρειάζεται να βρίσκουμε ανθρώπους που θα μας βοηθούν να πλησιάζουμε στο Θεό και να μαθαίνουμε για την πίστη. Και τέτοιους δασκάλους έχουμε στη ζωή της Εκκλησίας, όπως είναι οι ιερείς που γίνονται πνευματικοί πατέρες. Ας τους αναζητούμε λοιπόν και ας τους εμπιστευόμαστε.

Τέλος, ας μην είμαστε άδικοι και κατακρίνουμε τους δασκάλους μας. Δεν κάνουν ό,τι κάνουν από κακία, αλλά ίσως δεν ξέρουν πώς να μας δείξουν τον τρόπο με τον οποίο θα μάθουμε πιο εύκολα και πιο ζωντανά στην ψυχή μας. Ας τους βοηθήσουμε να γίνουν καλύτεροι, ρωτώντας και συμπροβληματιζόμενοι μαζί τους για την μάθηση, τόσο του σχολείου όσο και την πνευματική μας. Και ας προσευχόμαστε στο Θεό γι' αυτούς. Είναι το καλύτερο δώρο που μπορούμε να τους προσφέρουμε.

Ο ναός του Αγίου Δημητρίου στη Θεσσαλονίκη